

POKLAD E KOD KARAŠEVCI

luni, 29 februarie 2016

Kod nas, obi aj fašanka je vezan za Korizmu.

Ga

držimo u tražnjem danu prid istom sridom, i ne samo. Po imamo ak od nidelje.

Tad možeš da se maskiraš; da budeš opak, da se boje svi od tebe. Da plašiš!

Tako

e natakni neku staru ov arsku kožu, sveži zvonci okol polovine, pokrij si lice s maskom i metni ruku na štap! Koliko si po slutan, tim bolje! Izlez, posi, nadvor, taki primenjen, e tamo te ikaju drugi kakon ti! Ako si i besan i iniš sve što ti pro e kroz glavu, lu e naokol nelaju niti malko da probaju da te stave. ak la da im bude drago...

Otkuda

nim dodi ovej prastari obi aj i zašto ga toliko volimo?

Ne

znamo otkuda si tegli korenje, ali znamo da nesu karaševske, hrvatske. Nesu niti srpske, niti vlaške, niti nima ke, niti ciganske. Nesu ni ije! Ovej obi aj nema naciju, nema rasu, nema spol. A nema ak ni veru, e je poganski!

Lu e

su se jako ododavna maskirali, e su teli da istere zimu. Su verovali e ne isto a i svakijaki drugi vrajze donošivaju svaku godinu zimu na zemlju. Prid kraj zime su se priminjali kakon što se primenjivaju i naše sidašnje mušorke kako da uplaše ti vrajze, koji gospodare nad zimom, da pobegnu zimom kutot, kamo god vide s o imami. Onda prole u bi bilo po lako da stigne kod nji tamo, u njijan kraj.

Crkva

je kroz vreme imala dosta poteško a s ovem obi ajam. ak je probala da ga otkloni, da ga ne više, e ne bil kršanski. Ali, koliko se god mu ila, ne ispravila skoro ništa. Lu e su bili prijako vezani za njega i nikako nesu teli da ga se manu. Ipak, sejdan se pomirila, nekako, naša vera s ovom poganskom tradiciom. Svi znaju e pokladni tornik je tražnji dan prid Korizme, svi znaju e od sutra po imaju etrdeset dana posti. Nitko ne uzablja, dakle, e je kršanin!

Pod maskom može da bude i lovik, i žena, i

bel, i rn, i slutan, i lep, i pametan, i prost. Može bilo koj... lmaš priliku da budeš onej koj nesi, da iniš ono što nesmeš i ak da plašiš oni od koji se ti bojiš u svakdašnjem životu. Možeš bilo što...

Ovu

godinu izgleda e su zimski vrajze pobegli prid što da stignu naši mošulje i mušorke da ji uplaše. Valja su bili jako uplašeni prošlu godinu pa nesu ješte uzabili ono stra koju su tad doživeli. Kakon e su znali e pak laju da do u mošulje i ovu godinu i nesu više teli da riskiraju, pa su pobegli.

Kakon

kad nikad ne bilo nadvoru tako toplo u februaru kako ovej tornik.

Kod

Karaševci, tradicija za poklade se najjako sa uvala u Ravniku i Vodniku. U to možeš da se uveriš ako se prošetaš za vreme poklada nideljom, ponedelnicam i tornikam po svi naši seli. Istina, svudi po ti seli laš da vidiš lu e s maskama, ali ne u takim velikim broju kako u ta dva sela. Ovde, obi aj poklada se doživljava s inakim intenzitetom.

U

Vodniku, na primer, dvadeset loveka svaku godinu se stave kod nekog od nji doma, se maskiraju i po u po selu, od doma do doma. Nikad ne turaju u neki dom ako ne jim porta široko otvorena, znak e gazda ji rado do ekuje. Tu, mošulje (kako im vele Vodni anje) su po aš eni s kafom, skovardami i rakijom. Posi po u sokakam i plaše lu e. Kojeg god loveka uvate putam ga sa apaju, a ženam, dapa e onim mladim, jim smuše kiku na glavi. Koliko kod to izgleda zastrašuju e za nekoga koji glidi na cel tej spektakl sa strane, nitko od „žrtve“ se ne srdi. Niti zbog „boja“, niti zbog isperušene kike!

U

Ravniku jesu po više grupe ili grupice koje seju stra po sukaci. Neke od nji oprimene ov arske kože i zvonci okol polovine, druge oprimene karaševsku nošnju, a neke tre e idu s „ erbuljkom“, to jest jena forma tapaljke napravena od dreva koja oponaša usta od koze. erbuljka je u korinu vlaška re , a na karaševskom ta re bi tela da ozna i kozu. Onu diviju kozu! Po tem možemo da naganjamo e tej obi aj s kozom smo zajeli od naši komšije Vlasi.

U

Ravniku laš da na eš i najveliku animaciju za vreme poklada, od svi naši sedam seli. Ipak, ovde lu e govore e nekiput su po sokaci bili mlogo po više mošulje nego što su sejdani. Oni po stari, koji su uvatili ona vremena, se žale e:„...ne više eljad, e mladi su se potrvili po svetu. Ne više koj da ini decu!“

Kako

jest, kako ne, ja verujem e budu nost izgleda dobri za ovej ancestralni obi aj fašanka. Iako ne više toliko eljad kako nekiput, ipak jesu u tolikoj meri da vode ovu tradiciju dalje.

A

nam ne stanjeva drugo nešto nego da se opustimo i da se radujemo za sve te kome e koje se strifljivaju po našim sokacima za vreme ovog strašnog obi aja poklada!

Daniel Lucacela